

Seznam příloh:

PŘÍLOHA Č. 1	2
POUČENÍ DĚTÍ O BOZ – přehled	2
PŘÍLOHA Č. 2	3
CHARAKTERISTIKA TŘÍDY	3
PŘÍLOHA Č. 3	4
POLOLETNÍ A ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ TŘÍDY	4
PŘÍLOHA Č. 4A	5
ZÁZNAM EVALUACE TÉMATICKÝCH CELKŮ A JEJICH PODTÉMÁT	5
PŘÍLOHA Č. 4B	6
ZÁZNAM EVALUACE BLOKU A JEHO TÉMAT	6
PŘÍLOHA Č. 4C	7
PŘEHLED KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ VZHLEDEM K TÉMATICKÝM CELKŮM	7
PŘÍLOHA Č.5	9
ZÁZNAM EVALUACE ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	9
PŘÍLOHA Č. 6	11
EVALUAČNÍ DOTAZNÍK PEDAGOGA MŠ	11
PŘÍLOHA Č. 7A).....	12
EVALUAČNÍ DOTAZNÍK PROVOZNÍHO ZAMĚSTNANCE MŠ	12
PŘÍLOHA Č. 7B).....	13
EVALUAČNÍ DOTAZNÍK PROVOZNÍHO ZAMĚSTNANCE ŠJ	13
PŘÍLOHA Č. 7C).....	14
EVALUAČNÍ DOTAZNÍK PROVOZNÍHO ZAMĚSTNANCE - ÚDRŽBÁŘ	14
PŘÍLOHA Č. 8	15
AUTOEVALUAČNÍ DOTAZNÍK PEDAGOGA	15
PŘÍLOHA Č.9A)	16
AUTOEVALUAČNÍ DOTAZNÍK PROVOZNÍHO ZAMĚSTNANCE MŠ	16
PŘÍLOHA Č.9B).....	17
AUTOEVALUAČNÍ DOTAZNÍK PROVOZNÍHO ZAMĚSTNANCE ŠJ	17
PŘÍLOHA Č.9C)	18
AUTOEVALUAČNÍ DOTAZNÍK PROVOZNÍHO ZAMĚSTNANCE MŠ – ÚDRŽBÁŘ	18
PŘÍLOHA Č. 10 A).....	19
ZÁZNAM O DÍTĚTI – PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA	19
PŘÍLOHA Č. 10 B)	23
PLÁN INDIVIDUÁLNÍ PRÁCE VYCHÁZEJÍCÍ Z DIAGNOSTIKY DÍTĚTE	23
PŘÍLOHA Č. 10 C).....	24
PLÁN PRÁCE S DĚTMI S OŠD	24
PŘÍLOHA Č. 10 D).....	25
PLÁN PRÁCE S DÍTĚTEM SE SVP	25
PŘÍLOHA Č. 10 E)	26
PLÁN LOGOPEDICKÉ PREVENCE	26
PŘÍLOHA Č. 11	28
Individuální plán pro dítě s OŠD	28
PŘÍLOHA Č. 12 A).....	30
Hospitační záznam / vlastní hodnocení práce učitelkou * nehodící se škrtněte	30
PŘÍLOHA Č. 12 B)	32
Hospitační záznam – BESÍDKA / vlastní hodnocení práce učitelkou * nehodící se škrtněte	32
PŘÍLOHA Č. 12 C).....	33
Hospitační záznamový arch pro činnosti asistenta pedagoga	33
PŘÍLOHA Č. 13	34
Krátkodobý plán	34
PŘÍLOHA Č. 14	36
Plán akcí na školní rok	36
PŘÍLOHA Č. 15	36
Plán EVVO na školní rok	36
PŘÍLOHA Č. 16	36
Charakteristiky tříd a jejich pedagogické zajištění	36
PŘÍLOHA Č. 17	36
Podtémata jednotlivých třídních vzdělávacích programů	36
PŘÍLOHA Č. 18	37
Socio emoční výchova	37
PŘÍLOHA Č. 19	38
Upevňování prosociálního chování	38
PŘÍLOHA Č. 20	39
Zásady přístupu k dětem s PAS v rámci vzdělávacího procesu	39

Příloha č. 1

POUČENÍ DĚTÍ O BOZ - přehled

1. Učitelky přiměřenou formou poučí děti o bezpečném chování v prostředí mateřské školy i mimo areál školy a vysvětlí jim možná rizika při dalších aktivitách.
2. Učitelky důsledně dbají na dodržování všech pravidel bezpečného chování.
3. Poučení o bezpečnosti jsou průběžně opakována a zaznamenávána do třídních knih a přehledu BOZ.

riziko	poučení
Hry a činnosti uvnitř školky	
Nebezpečí úrazu el. proudem	Nesahat na zásuvky (záslepky), el.spotřebiče a přírodní šňůry – nemanipulovat (tavné pistole, CD přehrávače, atp.)
Pád z výšky	Nevylézat do výšek – stoly, židle, okna, zábradlí, skříňky
Nárazy, pády, srážky	Neběhat rychle, být opatrný, orientace v prostoru, schodiště,
Polknutí a vdechnutí cizího předmětu	Nedávat hračky do úst, nestrkat drobné předměty do nosu
Vzájemné poranění dětí	Být kamarádský, konflikty řešit s paní učitelkou
Uklouznutí	Necákat v umývárně, chodit opatrně, neběhat
Poranění při Pv	Pozor při manipulaci s nůžkami, psacími a kreslicími potřebami, neolizovat barvy, štětce, lepidla
Hry a činnosti na zahradě	
Vzájemné poranění	Pozor na klacíky, kameny – neházet, nešermovat
Infekční onemocnění	Nedávat špinavé ruce, předměty ze země, písek a hlínu do úst
Pád z výšky	Opatrné chování na průlezkách, nelézt kam učitelka nedovolí
Hry na sněhu	
viz. BOZ č. 1 - zimní sporty	
Vycházky	
viz. BOZ č. 2 - vycházky	
Opékání	
viz. BOZ č. 3 - oheň	
Akce mimo MŠ	
viz. BOZ č. 5 - výlet, exkurze, škola v přírodě	
Koupání ve školním bazénku	
viz. BOZ č. 5 – koupání, plavání	
Herní prvky	
BOZ č. 6 - trampolína	
BOZ č. 7 - kolotoč	

CHARAKTERISTIKA TŘÍDY

EVALUAČNÍ KRITÉRIA

1. Složení a věková kategorie kolektivu (počet chlapců, děvčat)
2. Adaptace a přizpůsobování se režimu MŠ
3. Chování a vztahy mezi dětmi
4. Úroveň návyků a míra samostatnosti
 - ✓ oblékání
 - ✓ stolování
 - ✓ pořádek a hygiena
5. Úroveň hry a zapojení do hry
6. Pohybové projevy
 - ✓ obratnost
 - ✓ koordinovanost pohybů
 - ✓ orientace v prostoru
7. Řečové projevy
 - ✓ výslovnost
 - ✓ slovní zásoba
8. Umělecké projevy
 - ✓ výtvarný
 - ✓ hudební
 - ✓ dramatický
9. Manuální zručnost
 - ✓ lateralita
 - ✓ motorické schopnosti
 - ✓ držení nástroje (tužka, nůžky)
10. Úroveň poznávání
 - ✓ prostorová představivost
 - ✓ rozlišování barev
 - ✓ rozlišování množství, apod.

POLOLETNÍ A ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ TŘÍDY

EVALUAČNÍ KRITERIA

ZÁKLADNÍ DATA

- ✓ složení a věková kategorie kolektivu
- ✓ změny v docházce
- ✓ adaptace – zejména u mladších dětí, chování, vztahy mezi dětmi

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

- **dítě a jeho tělo:**
 - pohybové činnosti, lidské tělo, ochrana zdraví, protidrogová prevence, apod.), práce a praktické dovednosti, smyslové vnímání.
- **dítě a jeho psychika:**
 - dorozumívání mezi lidmi, sdělování, předměty a jejich vlastnosti, prostorové a časové pojmy, lidé a jejich vlastnosti,
 - já – osobnost, právo být sám sebou, apod., tvořivost estetická.
- **dítě a ten druhý:**
 - vztahy mezi lidmi, rodina, mateřská škola, pravidla chování
- **dítě a společnost:**
 - společné role, pravidla chování – mravní zásady, pracovní činnosti, kultura – tradice, apod.
- **dítě a svět:**
 - prostředí, v němž dítě žije – domov, doprava, příroda živá, neživá, látky a jejich vlastnosti, EKO výchova – ochrana živ.prostředí

V každé oblasti:

- ✓ dosažené KOMPETENCE (výstupy)
- ✓ výsledky individuální práce – dle plánu IP
- ✓ práce s dětmi s OŠD – dle plánu práce a Rozvojového programu pro dítě s OŠD
- ✓ práce s dětmi s SVP – dle plánu práce
- ✓ závěry pro další práci

PRŮBĚŽNÉ CÍLE – zda a v jaké míře jich bylo dosaženo

- ✓ Celkový rozvoj učení a poznání
- ✓ Osvojování základní hodnoty
- ✓ Získávání osobní samostatnosti
- ✓ Péče o zdraví a tělesný rozvoj
- ✓ Vzdělání přirozenou cestou
- ✓ Tvorba podnětného a pohodového prostředí pro děti i zaměstnance
- ✓ Rozvoj sociálně-kulturních postojů

FUNKČNÍ GRAMOTNOSTI

- ✓ Předčtenářská gramotnost
- ✓ Předmatematická gramotnost
- ✓ Přírodovědná gramotnost
- ✓ Sociální gramotnost
- ✓ Informační gramotnost
- ✓ Finanční gramotnost

Příloha č. 4a

ZÁZNAM EVALUACE TÉMATICKÝCH CELKŮ A JEJICH PODTÉMÁT Z TŘÍDNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Třída: _____ Školní rok: _____

Blok:

Téma: _____

Podtémata: _____

Časové období:

Činnosti, které děti zaujaly:

Jakých cílů bylo dosaženo:

Cíle, kterých bylo dosaženo jen částečně nebo vůbec a proč:

Průběžné hodnocení dílčích vzdělávacích pokroků dětí s OŠD:

Průběžné hodnocení dílčích vzdělávacích pokroků dětí s SVP:

Průběžné hodnocení individuální práce (cíle, které de daří či nedaří naplňovat):

Záznam provedl:

Datum a podpis:

ZÁZNAM EVALUACE BLOKU A JEHO TÉMAT

TŘÍDA: _____ Školní rok: _____

Blok: Témata: _____

Časové období:

Kritéria	Bodové hodnocení /1 – 4 body/
Byla témata pro děti zajímavé?	
Splnila témata záměr pedagoga?	
Umožnila témata naplňovat specifické cíle ze všech pěti oblastí?	
Umožnila témata naplňovat cíle předškolního vzdělávání?	
Splnila témata požadavek na pestrost a vyváženost činností?	
Splnila témata požadavek na rozvoj osobnosti dítěte a schopnost učení?	
Plnila témata požadavek na realizaci hodnotového cíle (morální kvality)?	
Plnila témata požadavek na děti projevovat se jako samostatná osobnost?	
Plnila témata záměr docílit součinnost s rodiči?	
Akce s rodiči, spolupráce:	
Projevená přání dětí:	
Závěry pro další činnosti:	

Záznam provedl:

Datum a podpis:

PŘEHLED KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ VZHLEDEM K TÉMATICKÝM CELKŮM
(pomůcka k pololetnímu a závěrečnému hodnocení třídy)

Klíčové kompetence	Číslo tematického celku										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Kompetence k učení											
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů			*		*			*	*	*	
získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení		*				*	*			*	
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	*				*			*			*
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo				*		*			*		
učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům		*		*	*					*	
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých, pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí					*	*					*
Kompetence k řešení problémů	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem		*	*					*		*	
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	*			*					*		*
problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost		*			*	*				*	
při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích				*				*		*	
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti					*	*					*
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	*			*				*			
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit			*						*		*
nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu		*	*		*			*			
Komunikativní kompetence	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog						*			*	*	
dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	*							*	*		*
domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci				*			*			*	
v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	*	*		*	*				*		*
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní			*				*				
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím		*			*			*			*
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně					*				*		*

setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)						*					*	
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku						*				*		
Sociální a personální kompetence	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	*					*			*		*	
uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky		*	*					*		*		
dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	*			*			*		*			
ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy				*		*				*		
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí		*				*			*			
spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	*				*				*			
při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout			*							*	*	
je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem					*	*				*		
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování		*						*			*	
Činnostní a občanské kompetence	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat				*		*				*		
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky					*			*	*			
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem							*		*	*		
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	*					*					*	
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých			*							*		
zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění		*			*			*		*		
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nešimavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky				*				*	*			
Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	*		*			*				*		
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	*					*						
uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu		*					*				*	
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit					*					*	*	
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)			*			*			*	*		

ZÁZNAM EVALUACE ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Název ŠVP: _____ Školní rok: _____

Pracoviště MŠ: _____ třída: _____

Odpověď	Ano, výrok platí v plné míře	Spíše ano, výrok platí ve značné míře, většinou	Spíše ne, výrok platí málokdy, ojediněle	Ne, výrok neplatí vůbec
Počet bodů	4	3	2	1

Kritéria	Bodové hodnocení /1 – 4 body/
Má obsah ŠVP vlastní myšlenku a nápad?	
Respektuje všech pět oblastí vzdělávání?	
Umožňuje naplňovat dílčí cíle vzdělávání?	
Má jasně formulované průběžné cíle?	
Jsou dílčí vzdělávací cíle tematických celků splnitelné?	
Je součástí tvorby ŠVP analýza stávajícího stavu?	
Využívá ŠVP podmínky školy (prostory, okolí, možnosti vycházek)?	
Využívá ŠVP dostatečně individuální schopnosti a dovednosti každého z nás?	
Jsou v ŠVP informace o našich postupech, metodách a formách práce?	
Navazují jednotlivé tematické integrované bloky na vzdělávací cíle ŠVP?	
Zasahuje každý blok do více vzdělávacích oblastí?	
Uvádíme u každého bloku okruhy činností?	
Jsou bloky navrženy tak, že nám pomáhají a že se nám s nimi dobře pracuje?	
Je obsah bloků dětem blízký a jim srozumitelný?	
Je obsah bloků pro děti užitečný a pro ně potřebný?	
Odpovídá obsah bloků jejich časovému prostoru?	
Orientuje děti na zájem o učení a poznávání?	
Využívá problémové učení a experimentování?	
Využívá smyslové vnímání k přirozenému učení?	
Připravuje zodpovědně děti pro vstup do ZŠ ve všech oblastech rozvoje?	
Jsou rozšiřovány a zkvalitňovány aktivity školy?	
Je dostatečně pestrá nabídka aktivit?	
Počítá náš ŠVP se spoluprací s různými partnery? (rodiči, ZŠ, odborníky atd)	
Využívají rodiče MŠ jako poradenský servis? (Pokud myslíte že ne, navrhněte do poznámek (níže) co změnit či zlepšit.)	
Mají rodiče dostatečnou možnost účastnit se aktivit školy?	
Podporuje náš ŠVP tvořivost pedagogů?	
Nabízí osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí?	
Seznamujeme s ŠVP rodiče?	
Návrhy opatření pro funkčnost plánování a přímé vzdělávací činnosti:	

Závěry pro další vzdělávací činnost školy a třídy:

Projevená přání (rodičů, dětí, pedagogů, provozních zaměstnanců a další):

Poznámky

Hodnocení vypracovala:

Datum a podpis:

EVALUAČNÍ DOTAZNÍK PEDAGOGA MŠ PODMÍNKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE ŠKOLY

Jméno:

Školní rok:

Pracoviště MŠ:

Třída:

Odpověď	Ano, výrok platí v plné míře	Spíše ano, výrok platí ve značné míře, většinou	Spíše ne, výrok platí málokdy, ojediněle	Ne, výrok neplatí vůbec
Počet bodů	4	3	2	1

Cíl: zjistit a kriticky zhodnotit kvalitu podmínek mateřské školy

Kvalitu podmínek mateřské školy kriticky zhodnoťte (uveďte svůj názor) vzhledem k níže uvedeným kritériím číselným ohodnocením 1 – 4, přičemž 4 vyjadřuje maximální kvalitu.

Kritéria	Bodové hodnocení /1 – 4 body/
vybavení nábytkem v mé třídě je dostatečné, vyhovující, estetické	
vybavení hračkami odpovídá počtu a věku dětí v mé třídě	
vybavení didaktickými pomůckami a materiály je v mé třídě dostatečné	
prostorové uspořádání třídy vyhovuje skupinovým a individuálním činnostem dětí	
prostory třídy umožňují dostatek pohybových činností (případně jsou využívány náhradní prostory)	
děti z mé třídy se podílejí na úpravě a výzdobě prostředí třídy	
děti z mé třídy se podílejí na úpravě a výzdobě prostředí MŠ	
práce dětí z mé třídy jsou přístupné k prohlédnutí rodičů	
zahrada je dle mých představ dostatečně vybavená, umožňuje pohybové i relaxační aktivity	
v mé třídě je udržován pořádek a čistota	
jsou mi jasné mé povinnosti, pravomoci a úkoly	
jsem dostatečně informovaná o veškerém dění v MŠ	
ve škole panuje klidná, vstřícná a vlídná atmosféra, vzájemná důvěra a tolerance	
ve škole je podporován zdravý životní styl	
kolektiv MŠ pracuje jako tým	
mám dostatek kompetencí, volnosti pro svoji práci	
cítím, že je můj názor v MŠ respektován	
myslím si, že plánování školy jako celku je funkční	
myslím si, že spolupráce s ostatními odbornými institucemi je dostatečná	

Konkrétní připomínky, poznámky:

Doporučení vyplývající z této analýzy (co si představuji pro zkvalitnění podmínek školy):

Datum a podpis:

:

EVALUAČNÍ DOTAZNÍK PROVOZNÍHO ZAMĚSTNANCE MŠ **podmínky výchovně-vzdělávací práce školy**

Jméno:

Školní rok:

Pracoviště MŠ:

Odpověď	Ano, výrok platí v plné míře	Spíše ano, výrok platí ve značné míře, většinou	Spíše ne, výrok platí málokdy, ojediněle	Ne, výrok neplatí vůbec
Počet bodů	4	3	2	1

Cíl: kriticky zjistit a zhodnotit kvalitu podmínek mateřské školy

Kvalitu podmínek mateřské školy kriticky zhodnoťte (uveďte svůj názor) vzhledem k níže uvedeným kritériím číselným ohodnocením 1-4, přičemž 4 vyjadřuje maximální kvalitu.

Kritéria	Bodové hodnocení /1 – 4 body/
prostředí školy je vkusně upraveno	
vybavení nábytkem v MŠ je dostatečné, vyhovující, estetické	
v celé MŠ je udržován pořádek a čistota	
děti mají možnost odpočívat podle svých potřeb	
děti mají dostatečný pitný režim	
jsou mi zcela jasné mé povinnosti, pravomoci a úkoly	
jsem dostatečně informovaná o veškerém dění v MŠ	
vybavení zařízením a pomůckami potřebným k mé práci je dostatečné	
mám dostatek kompetencí a volnosti pro svoji práci	
cítím, že je můj názor v MŠ respektován	
ve škole panuje klidná, vstřícná a vřídá atmosféra, vzájemná důvěra a tolerance	
kolektiv MŠ pracuje jako tým	
ve škole je podporován zdravý životní styl	
cítím se pro svoji práci dostatečně motivována ze strany své přímé nadřízené	
myslím si, že plánování školy jako celku je funkční	

Konkrétní připomínky, poznámky:

Doporučení vyplývající z této analýzy (co si představuji pro zkvalitnění podmínek školy):

Datum a podpis:

EVALUAČNÍ DOTAZNÍK PROVOZNÍHO ZAMĚSTNANCE ŠJ

Jméno:

Školní rok:

Pracoviště MŠ:

Odpověď	Ano, výrok platí v plné míře	Spíše ano, výrok platí ve značné míře, většinou	Spíše ne, výrok platí málokdy, ojediněle	Ne, výrok neplatí vůbec
Počet bodů	4	3	2	1

Cíl: kriticky zjistit a zhodnotit kvalitu podmínek mateřské školy

Kvalitu podmínek mateřské školy kriticky zhodnoťte (uveďte svůj názor) vzhledem k níže uvedeným kritériím číselným ohodnocením 1-4, přičemž 4 vyjadřuje maximální kvalitu.

Kritéria	Bodové hodnocení /1 – 4 body/
prostředí školy je vkusně upraveno	
vybavení nábytkem v MŠ je dostatečné, vyhovující, estetické	
v celé MŠ je udržován pořádek a čistota	
děti mají dostatečný pitný režim	
jsou mi zcela jasné mé povinnosti, pravomoci a úkoly	
jsem dostatečně informovaná o veškerém dění v MŠ	
vybavení zařízením a pomůckami potřebným k mé práci je dostatečné	
mám dostatek kompetencí a volnosti pro svoji práci	
cítím, že je můj názor v MŠ respektován	
ve škole panuje klidná, vstřícná a vlídná atmosféra, vzájemná důvěra a tolerance	
kolektiv MŠ pracuje jako tým	
ve škole je podporován zdravý životní styl	
cítím se pro svoji práci dostatečně motivována ze strany své přímé nadřízené	
myslím si, že plánování školy jako celku je funkční	

Konkrétní připomínky, poznámky:

Doporučení vyplývající z této analýzy (co si představuji pro zkvalitnění podmínek školy):

Datum a podpis:

EVALUAČNÍ DOTAZNÍK PROVOZNÍHO ZAMĚSTNANCE - ÚDRŽBÁŘ

Jméno:

Školní rok:

Pracoviště MŠ:

Odpověď	Ano, výrok platí v plné míře	Spíše ano, výrok platí ve značné míře, většinou	Spíše ne, výrok platí málokdy, ojediněle	Ne, výrok neplatí vůbec
Počet bodů	4	3	2	1

Cíl: kriticky zjistit a zhodnotit kvalitu podmínek mateřské školy

Kvalitu podmínek mateřské školy kriticky zhodnoťte (uveďte svůj názor) vzhledem k níže uvedeným kritériím číselným ohodnocením 1-4, přičemž 4 vyjadřuje maximální kvalitu.

Kritéria	Bodové hodnocení /1 – 4 body/
prostředí školy je vkusně upraveno	
vybavení nábytkem v MŠ je dostatečné, vyhovující, estetické	
vybavení zahrady se mi zdá dostatečné	
v celé MŠ je udržován pořádek a čistota	
jsou mi zcela jasné mé povinnosti, pravomoci a úkoly	
jsem dostatečně informovaná o veškerém dění v MŠ	
vybavení zařízením a pomůckami potřebným k mé práci je dostatečné	
mám dostatek kompetencí a volnosti pro svoji práci	
cítím, že je můj názor v MŠ respektován	
ve škole panuje klidná, vstřícná a vlídná atmosféra, vzájemná důvěra a tolerance	
kolektiv MŠ pracuje jako tým	
ve škole je podporován zdravý životní styl	
cítím se pro svoji práci dostatečně motivována ze strany své přímé nadřízené	
myslím si, že plánování školy jako celku je funkční	

Konkrétní připomínky, poznámky:

Doporučení vyplývající z této analýzy (co si představuji pro zkvalitnění podmínek školy):

Datum a podpis:

AUTOEVALUAČNÍ DOTAZNÍK PEDAGOGA

Jméno:

Školní rok:

Pracoviště MŠ:

Třída:

Odpověď	Ano, výrok platí v plné míře	Spíše ano, výrok platí ve značné míře, většinou	Spíše ne, výrok platí málokdy, ojediněle	Ne, výrok neplatí vůbec
Počet bodů	4	3	2	1

Cíl: sebekriticky zjistit a posoudit úroveň vlastní výchovně-vzdělávací práce vzhledem k podmínkám daným ŠVP MŠ.

Kvalitu podmínek mateřské školy kriticky zhodnoťte (uveďte svůj názor) vzhledem k níže uvedeným kritériím číselným ohodnocením 1 – 4, přičemž 4 vyjadřuje maximální kvalitu.

Kritéria	Bodové hodnocení (1 – 4)
veškerá má pedagogická činnost odpovídá poslání školy, dostatečně naplňuji cíle školy	
dostatečně naplňuji rámcové vzdělávací cíle dané RVP PV a průběžné vzdělávací cíle dané ŠVP	
s dětmi jsem každodenně dostatečně dlouho venku (zpravidla 2 hodiny dopoledne)	
děti se mnou mají dostatek pohybu na zahradě i ve třídě	
respektuji individuální potřebu aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí	
děti mohou jíst dle svých potřeb (nejsou do jídla nuceny), pitný režim je dětem stále dostupný	
nově přichozím dětem umožňuji postupnou adaptaci	
nezatěžuji děti spěchem a chvatem	
respektuji potřeby dětí, reaguji na ně a napomáhám v jejich uspokojování	
máme s dětmi vytvořená pravidla, která se snažíme respektovat a dodržovat	
neporovnávám děti v jejich výkonech, nepodporuji nezdravou soutěživost	
ve vztazích mezi sebou a dětmi pěstuji vzájemnou důvěru, toleranci, ohleduplnost, zdvořilost	
dětem se ode mne dostává jasných a srozumitelných pokynů	
respektuji samostatný výběr hraček z dětem dostupných míst	
respektuji individuální tempo dětí, činnosti nabízím v různé úrovni náročnosti	
poměr spontánních a řízených činností mám ve svém denním programu vyvážený	
podněcuji děti k vlastní aktivitě (mají možnost experimentovat, samostatně organizovat)	
v tematickém celku propojuji různé oblasti vzdělávání (ke každé nabídnu alespoň jednu činnost)	
vytvářím dostatek prostoru jak pro individuální, tak skupinové činnosti dětí	
mé plánování vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí	
vůči rodičům jsem vstřícná, ochotná spolupracovat, snažím se o oboustrannou důvěru a otevřenost	
o prospívání dětí rodiče průběžně informuji a zvu je ke spolupráci	
dbám o svůj profesní růst i osobní rozvoj, aktivně se sebevzdělávám	
má evaluační činnost je smysluplná, vyvozují z ní závěry pro další práci (jsem schopná sebereflexe)	
mám smysl pro týmovou práci, aktivně se podílím na životě školy, podporuji vstřícnou atmosféru	

Plán zkvalitnění své výchovně-vzdělávací činnosti v MŠ (co chci zlepšit a jak):

Datum a podpis:

AUTOEVALUAČNÍ DOTAZNÍK PROVOZNÍHO ZAMĚSTNANCE MŠ

Jméno:

Školní rok:

Pracoviště MŠ:

Odpověď	Ano, výrok platí v plné míře	Spíše ano, výrok platí ve značné míře, většinou	Spíše ne, výrok platí málokdy, ojediněle	Ne, výrok neplatí vůbec
Počet bodů	4	3	2	1

Cíl: sebekriticky zjistit a posoudit úroveň vlastní práce vzhledem k podmínkám daným ŠVP MŠ.

Kvalitu své práce sebekriticky zhodnoťte vzhledem k níže uvedeným kritériím číselným ohodnocením 1-4, přičemž 4 vyjadřuje maximální kvalitu.

Kritéria	Bodové hodnocení (1 – 4 body)
plním všechny své úkoly dané pracovní náplní	
dodržuji veškeré vnitřní předpisy	
dodržuji stanovenou pracovní dobu	
dostatečně spolupracuji s vedením školy a s učitelkami	
spolupracuji s ostatními kolegy a zaměstnanci	
svým přístupem podporuji vstřícnou a vlídnou atmosféru	
aktivně se podílím na práci školy (aktivitách a akcích školy)	
mám smysl pro týmovou práci	
vyhýbám se negativním slovním komentářům	
svěřené prostory školy denně dostatečně větrám a udržuji v pořádku a čistotě	
nenutím děti do jídla	
poskytuji dětem dostatek tekutin	
s dětmi zbytečně nemanipuluji	
sama jsem dětem vhodným vzorem	
podporuji děti v samostatnosti, dostatečně chválím	
jednám, chovám se a pracuji profesionálním způsobem	
sleduji konkrétní potřeby jednotlivých dětí a snažím se jim vyhovět	
zachovávám patřičnou mlčenlivost o vnitřních záležitostech školy a rodin dětí	
s rodiči jednám ohleduplně a taktně	
nezasahuji do života a soukromí rodiny	
má evaluační činnost je smysluplná – vyvozuji z ní závěry pro svoji další práci (jsem schopná sebereflexe)	

Jiné připomínky, poznámky:

Plán zkvalitnění své činnosti na základě předchozí analýzy (v čem chci svoji práci zkvalitnit a jak):

Datum a podpis:

AUTOEVALUAČNÍ DOTAZNÍK PROVOZNÍHO ZAMĚSTNANCE ŠJ

Jméno:

Školní rok:

Pracoviště MŠ:

Odpověď	Ano, výrok platí v plné míře	Spíše ano, výrok platí ve značné míře, většinou	Spíše ne, výrok platí málokdy, ojediněle	Ne, výrok neplatí vůbec
Počet bodů	4	3	2	1

Cíl: sebekriticky zjistit a posoudit úroveň vlastní práce vzhledem k podmínkám daným ŠVP MŠ.

Kvalitu své práce sebekriticky zhodnoťte vzhledem k níže uvedeným kritériím číselným ohodnocením 1-4, přičemž 4 vyjadřuje maximální kvalitu.

Kritéria	Bodové hodnocení (1 – 4 body)
plním všechny své úkoly dané pracovní náplní	
dodržuji veškeré vnitřní předpisy	
dodržuji stanovenou pracovní dobu	
dostatečně spolupracuji s vedením školy a s učitelkami	
spolupracuji s ostatními kolegy a zaměstnanci	
svým přístupem podporuji vstřícnou a vlídnou atmosféru	
aktivně se podílím na práci školy (aktivitách a akcích školy)	
mám smysl pro týmovou práci	
vyhýbám se negativním slovním komentářům	
svěřené prostory školy udržuji v čistotě a pořádku	
nenutím děti do jídla	
poskytuji dětem dostatek tekutin	
s dětmi zbytečně nemanipuluji	
sama jsem dětem vhodným vzorem	
jednám, chovám se a pracuji profesionálním způsobem	
zachovávám patřičnou mlčenlivost o vnitřních záležitostech	
má evaluační činnost je smysluplná - vyvozuji z ní závěry pro svoji další práci (jsem schopná sebereflexe)	

Jiné připomínky, poznámky:

Plán zkvalitnění své činnosti na základě předchozí analýzy (v čem chci svoji práci zkvalitnit a jak):

Datum a podpis:

AUTOEVALUAČNÍ DOTAZNÍK PROVOZNÍHO ZAMĚSTNANCE MŠ – ÚDRŽBÁŘ

Jméno:

Školní rok:

Pracoviště MŠ:

Odpověď	Ano, výrok platí v plné míře	Spíše ano, výrok platí ve značné míře, většinou	Spíše ne, výrok platí málokdy, ojediněle	Ne, výrok neplatí vůbec
Počet bodů	4	3	2	1

Cíl: sebekriticky zjistit a posoudit úroveň vlastní práce vzhledem k podmínkám daným ŠVP MŠ.

Kvalitu své práce sebekriticky zhodnoťte vzhledem k níže uvedeným kritériím číselným ohodnocením 1-4, přičemž 4 vyjadřuje maximální kvalitu.

Kritéria	Bodové hodnocení (1 – 4 body)
plním všechny své úkoly dané pracovní náplní	
dodržuji veškeré vnitřní předpisy	
dodržuji stanovenou pracovní dobu	
dostatečně spolupracuji s vedením školy a s učitelkami	
spolupracuji s ostatními kolegy a zaměstnanci	
svým přístupem podporuji vstřícnou a vlídnou atmosféru	
aktivně se podílím na funkčním chodu školy	
mám smysl pro týmovou práci	
vyhýbám se negativním slovním komentářům	
svěřené prostory školy udržuji v pořádku a čistotě	
jednám, chovám se a pracuji profesionálním způsobem	
zachovávám patřičnou mlčenlivost o vnitřních záležitostech	
má evaluační činnost je smysluplná – vyvozují z ní závěry pro svoji další práci	

Jiné připomínky, poznámky:

Plán zkvalitnění své činnosti na základě předchozí analýzy (v čem chci svoji práci zkvalitnit a jak):

Datum a podpis:

náčíní										
-požadované tvary reprodukuje správně										
-kresba odpovídá věku										
-dodržuje vyznačené linie										
Poznámky:										
4. ŘEČ, KOMUNIKACE										
-vyslovuje správně všechny hlásky										
-vyjadřuje se spontánně										
-má širokou slovní zásobu										
-popisuje obrázky, předměty										
-reprodukuje známé pohádky										
Poznámky:										
5. PERCEPCE – vnímání										
Zraková percepce										
-zraková paměť										
-orientace na ploše										
-orientace v prostoru										
Sluchová percepce										
-rozlišuje zvuky										
Sluchová analýza a syntéza										
-dělí slova na slabiky										
-určí hlásku na začátku slova										
-určí hlásku na konci slova										
Poznámky:										
6. ROZUMOVÉ SCHOPNOSTI										
-obecné znalosti odpovídají věku										
-zná části těla										
-umí pojmenovat části těla										
-rozlišuje pravou a levou stranu										
-rozlišuje časové vztahy										
-rozlišuje prostorové vztahy										
-rozlišuje velikosti										
-určuje množství (více, méně, stejně)										
-orientuje se v číselné řadě (doplnit od-do)
-zná všechny barvy										
-pozná základní geometrické tvary										
-nakreslí:										

- kolečko										
- trojúhelník										
- čtverec										
- obdélník										

Poznámky:

7. CITOVÁ OBLAST

-je vyrovnané										
-je impulzivní										
-je snadno ovlivnitelné										
-je plačtivé										
-je optimistické										

Poznámky:

8. DALŠÍ SDĚLENÍ O DÍTĚTI

Specifické zvláštnosti dítěte:

Zájmy, talent:

Poznámky:

PLÁN PRÁCE S DĚTMI S OŠD

Vychází z individuálního plánu pro dítě s OŠD a diagnostiky

(průběžné hodnocení je zahrnuto v evaluačním hodnocení tematických celků, celkové vyhodnocení je zahrnuto v pololetním a závěrečném hodnocení třídy)

Pracoviště:

Třída:

Školní rok:

- **ZÁŘÍ**

- **ŘÍJEN**

- **LISTOPAD**

- **PROSINEC**

- **LEDEN**

- **ÚNOR**

- **BŘEZEN**

- **DUBEN**

- **KVĚTEN**

- **ČERVEN**

Zpracovala:

dne:

PLÁN PRÁCE S DÍTĚTEM SE SVP
vychází z IVP nebo PLPP a diagnostiky dítěte

(průběžné hodnocení je zahrnuto v evaluačním hodnocení tematických celků, celkové vyhodnocení je zahrnuto v pololetním a závěrečném hodnocení třídy)

Pracoviště:

Třída:

Školní rok:

Jméno dítěte: _____

ZÁŘÍ

ŘÍJEN

LISTOPAD

PROSINEC

LEDEN

ÚNOR

BŘEZEN

DUBEN

KVĚTEN

ČERVEN

Zpracovala:

dne:

PLÁN LOGOPEDICKÉ PREVENCE

Školní rok:

Pracoviště:

Třída:

Jméno logopedické asistentky:

ZÁŘÍ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oromotorické procvičování. ▪ Dechové cvičení: procvičování nádechu a výdechu vleže. ▪ Mimická cvičení – nápodoba (údiv, mračení, úsměv, leknutí apod.). ▪ Sluchová paměť – Hra byli jsme v ZOO – postupně přidáváme zvířátka, která jsme viděli a celé vždy zopakujeme a přidáme nakonec nějaké další. Případně jiná hra zaměřená na sluchovou paměť. ▪ Skládání tematických obrázků – po složení jejich popis. Trénujeme souvislé vyjadřování a gramatickou rovinu jazyka. ▪ Rytmizace slov dle zvoleného tématu – vytleskávání po slabikách.
ŘÍJEN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oromotorické procvičování. ▪ Rytmizace písniček a říkanek – rozklad slov na slabiky. ▪ Fázované dýchání – nádech rozfázujeme na dvě tempa a výdech také, dýchání do břicha, dýchání do hrudníku. ▪ Artikulační cvičení: postavení mluvidel při samohláskách (uvědomění si pozice mluvidel (kolečko úsměv, O – pusa jako kolečko atd.)). ▪ Doplnování příběhu. Začneme vyprávět a po chvíli předáme slovo dalšímu a ten do příběhu přidá jednu či dvě věty. ▪ Diferenciace měkkých a tvrdých slabik ve slovech (tyká –tiká, dýky – dík, střídáme shodné a odlišné dvojice).
LISTOPAD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oromotorické procvičování. ▪ Vytleskávání stejného rytmu – ozvěna. ▪ Dechové cvičení: prodloužený výdech. Foukání do pověšeného prádla, listu papíru (regulace mírného x silného výdechového proudu). ▪ Pantomima – hra na zvířátka, přidávání grimas a mimiky. Případně jiný hra zaměřená na procvičování grimas a mimiky. ▪ Kimova hra (kolik věcí si zapamatuješ, než je schovám). Případně jiná hra zaměřená na zrakovou paměť. ▪ Co se děje na obrázku – rozbor tematického obrázku. ▪ Trénink jednotného a množného čísla (jedna kočka, pět koček – dodržování správné gramatiky).
PROSINEC	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oromotorické procvičování. ▪ Dechová cvičení – foukání do papíru, zahřívání rukou. ▪ Hra na tělo. Hrajeme o stehna, tleskáme, o ramena, lokty apod. – měníme rytmus, můžeme si zkusit vytleskat na různé části těla nějakou písničku. ▪ Zvukové pexeso (například naplněná „kinder“ žlutá vajíčka různým materiálem – hledání shodných dvojic). ▪ Jemná motorika – ťukání všemi prsty postupně o palec. Nejdříve jedna ruka, později obě najednou, s otevřenými i zavřenými očima. Případně jiné cviky prstů zaměřené na jejich obratnost. ▪ Hledání slov na shodnou slabiku – párování. ▪ Manipulace s obrázkovými knížkami (každý si vybere obrázek, který ho zaujal a popíše ho)
LEDEN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oromotorické procvičování. ▪ Dechový fotbalík – děti foukají míček do branky. ▪ Sluchová paměť – co jsem zabalil do kufru (opět přidáváme slova a

	<p>opakujeme). Případně jiná hra zaměřená na sluchovou paměť.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tvorba zdobnělin a jejich vytleskávání. ▪ Bubnovaná – koluje bubínek a opakujeme rytmus, který jsme slyšeli na začátku. Případně jiná hra zaměřená na rytmizaci. ▪ Pexeso – popis obrázků – rozvoj slovní zásoby. ▪ Sluchová diference slov (moucha x mouka, páni x paní.....).
ÚNOR	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oromotorické procvičování. ▪ Foukání do peříček, útržků papíru apod. ▪ Sluchová hra: „Kde je budík?“ Případně jiná hra zaměřená na sluchové vnímání. ▪ Masáž obličeje. ▪ Vymyšlení příběhu dle obrázků. ▪ Dramatizace říkanky dle vlastního výběru. ▪ Přirazování stínu k barevnému obrázku – popis obrázků.
BŘEZEN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oromotorické procvičování. ▪ Rýmování – vybírání vhodného rýmu. Vymyšlení slov, která se rýmují. ▪ Cviky s prsty (pěst a povolení, kapky kapou, ruce o sebe šustí apod. ▪ Střídání hlubokého a mělkého dýchání – uvědomování si rozdílů v dechu. ▪ Pohádka – co sis zapamatoval? ▪ Opičáci – napodobujeme cviky po ostatních (mohou být oromotorické i celým tělem). ▪ Zrcadlení – posíláme si zrcátko a každý do něj ukáže daný cvik s mluvidly (jeden cvik vždy zkusí všichni ve skupině). Cvik zadává asistentka. ▪ Rytmizace říkanky či písničky dle vlastního výběru.
DUBEN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oromotorické procvičování. ▪ Pračlověk – zkusíme pořádně zakřičet a pěstmi se zlehka tlouct do hrudníku. ▪ Hledání kamaráda podle zvuku (Na sovu – jeden zahouká a ostatní poznávají, kdo to byl). Případně jiná hra zaměřená na sluchové vnímání. ▪ Popis obrázku – důraz na předložkové vazby. ▪ Přehánění grimas – uvolňování obličeje. ▪ Dechové cvičení s hudbou – chvilková relaxace – zvědomení dechu. ▪ Vytleskávání slov, která patří do určité nadřazené skupiny (potravin, oblečení...).
KVĚTEN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oromotorické procvičování. ▪ Dechová cvičení – přivonění ke květině apod. ▪ Hry s brčkem (sání, bublání...). ▪ Reprodukce jednoduché pohádky. ▪ Sluchová diference slabik (cip x čip, mis x nis ...). ▪ Povolání – popis, co kdo dělá, co potřebuje pro práci apod. Rozvoj popisného jazyka a narativních schopností. ▪ Hledání gramatické chyby ve větě (Dnes jsme šli do nákupu.....).
ČERVEN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oromotorické procvičování. ▪ Zvukové pexeso. ▪ Protiklady – poznávání opaků a jejich popis. ▪ Komunikační obrázek – souvislé vyjadřování, gramatická stránka jazyka. Rozvoj narativních dovedností. ▪ Jazykolamy. ▪ Já mám, kdo má (hledání v obrázcích a správná formulace). ▪ Slova souzvučná (koruna, oko ...).

Příloha č. 11

Individuální plán pro dítě s OŠD

Děti se SVP a zároveň OŠD pracují podle IVP nebo PLPP – zpracovává speciální pedagog

Děti s OMJ a zároveň OŠD pracují podle IP pro OMJ - zpracovává speciální pedagog

Zpracován na základě závěrů z vyšetření PPP/ SPC ze dne:

školní rok:

Jméno dítěte:

Datum narození:

Pracoviště:

Třída:

Třídní učitelky:

Důvod odkladu školní docházky:

Spolupráce s rodiči: kladná – záporná - neutrální

Pedagogická diagnostika (pozorování učitele):

Plán v jednotlivých vzdělávacích oblastech (konkrétní cíle, úprava organizace výuky, časové a obsahové rozvržení činností, forma zadávání úkolů, pedagogické postupy apod.):

1. Dítě a jeho tělo (hrubá a jemná motorika, grafomotorika, sebeobsluha, pracovní výchova, uvědomění si vlastního těla, poznatky o těle a péči o zdraví, smyslová výchova)

Současná úroveň dítěte:

Plán:

2. Dítě a jeho psychika

Současná úroveň dítěte:

Plán:

3. Dítě a ten druhý: (sociální dovednosti, navazování a rozvoj přátelských vztahů, interaktivní komunikační dovednosti, kooperační dovednosti)

Současná úroveň dítěte:

Plán:

4. Dítě a společnost: (dramatické a hudební dovednosti, kulturní a morální hodnoty, multikulturní výchova, role ve společnosti)

Současná úroveň dítěte:

Plán:

5. Dítě a svět (poznatky o okolí, přírodě, technickém prostředí, ekologii)

Současná úroveň dítěte:

Plán:

Cíle pro tento školní rok:

Zvláštnosti při práci s dítětem, případná lékařská doporučení:

Připomínky a doporučení zákonných zástupců:

Spolupráce se zákonnými zástupci: *(předávání informací o pokrocích dítěte, pravidelné konzultace, vzájemné poskytnutí informací, sledování změn ve vývoji dítěte, pravidelná domácí příprava, konzultace s odborníky dle potřeby.)*

Zhodnocení plnění Rozvojového programu:

1. pololetí

2. pololetí

Závěr:

Podpisy pracovníků, kteří sestavili tento plán:

jméno podpis:

jméno podpis:

V Jaroměři dne:

Hospitační záznam / vlastní hodnocení práce učitelkou * *nehodící se škrtněte*

Pracoviště MŠ:	Třída:	Datum:						
Učitelka:	Počet dětí:	Věk dětí:	Čas:					
Podtéma:	Téma:							
Hlavní cíle:								
<i>Čím vyšší počet bodů, tím blíže k naplnění kritéria</i>				1	2	3	4	
1. Učitelka systematicky plánuje vzdělávání:								
<ul style="list-style-type: none"> Formuluje vzdělávací cíl v souvislosti s očekávanými výstupy a klíčovými kompetencemi 								
<ul style="list-style-type: none"> Dokáže zdůvodnit volbu přístupů a metod 								
<ul style="list-style-type: none"> Plánuje pro různé typy dětí, plánuje specifické činnosti a individuální práci pro jedno či více konkrétních dětí (včetně dětí integrovaných) 								
<ul style="list-style-type: none"> Začleňuje do svého plánu i aktivity navržené dětmi (vychází vstříc potřebám, schopnostem, učebním stylům a osobnostním charakteristikám dětí) 								
2. Učitelka přizpůsobuje prostředí třídy, uspořádání a vybavení potřebám dětí a plánovaným činnostem, prostředí podporuje a umožňuje širokou škálu spontánních činností:								
<ul style="list-style-type: none"> Pomůcky a materiály jsou dětem přístupné (mohou si je brát samostatně a využívat dle aktuálních potřeb a zájmů) 								
<ul style="list-style-type: none"> Zapojuje děti do utváření prostředí třídy i jeho udržování 								
<ul style="list-style-type: none"> Vede děti k dodržování pravidel (hygienických, společenských, organizačních, zacházení s předměty) 								
3. Učitelka vede vzdělávání podle připraveného plánu, aktuálně reaguje na vývoj situace a na potřeby a možnosti jednotlivých dětí, neztrácí zaměření na stanovené cíle učení:								
<ul style="list-style-type: none"> Vzbuzuje vnitřní motivaci dětí (diskutuje s dětmi o vzdělávacích záměrech, aby získala informace o jejich zkušenostech s tématem a vzbudila zájem o toto téma) 								
<ul style="list-style-type: none"> Reaguje změnou plánu na aktuální situaci 								
<ul style="list-style-type: none"> Zvolené téma je v souladu se situačním a prožitkovým učením 								
<ul style="list-style-type: none"> Nabídka činností má vazbu na téma a podtéma 								
4. Učitelka využívá širokého spektra metod a forem práce s důrazem na aktivní učení dětí:								
<ul style="list-style-type: none"> Vytváří učební situace, v nichž děti využívají dosavadní znalosti a zkušenosti 								
<ul style="list-style-type: none"> Vytváří příležitosti k přemýšlení, ke konfrontaci různých názorů a představ 								
<ul style="list-style-type: none"> Řízené činnosti jsou nabízeny ve skupinách (v dostatečném počtu, aby si děti mohly vybrat) 								
<ul style="list-style-type: none"> Děti mají možnost rozhodovat se mezi spontánními a řízenými činnostmi 								
<ul style="list-style-type: none"> V nabídce činností je zahrnut rozvoj hrubé motoriky – využívání sportovních prvků 								
<ul style="list-style-type: none"> Klade otevřené otázky, podporující rozvoj vyšších úrovní myšlení, povzbuzuje děti ke kladení otázek a oceňuje chuť ptát se (Proč/Co by se stalo, kdyby/Jak bys vysvětlil/Co si myslíš, že/Jaký je tvůj názor/Jak bys řešil) 								
<ul style="list-style-type: none"> Děti si často hrají a pracují ve skupinách 								
<ul style="list-style-type: none"> Ve třídě převažují samostatné činnosti nad řízenými 								
<ul style="list-style-type: none"> Sdělování hotových poznatků a frontálního vzdělávání zařazuje pouze v odůvodněných případech 								
<ul style="list-style-type: none"> Využívá moderní technologie (interaktivní, digitální a elektronické pomůcky) 								
<ul style="list-style-type: none"> Podpora polytechnického / enviromentálního vzdělávání 					/	/	/	/
5. Učitelka podporuje spolupráci mezi dětmi:								
<ul style="list-style-type: none"> Analyzuje vztahy ve třídě a snaží se je pozitivně ovlivnit přiměřenými zásahy 								
<ul style="list-style-type: none"> Žádá a oceňuje vzájemnou pomoc mezi dětmi 								
6. Učitelka vyjadřuje dětem důvěru a pozitivní očekávání, podporuje sebedůvěru:								
<ul style="list-style-type: none"> Staví na silných stránkách dítěte 								
<ul style="list-style-type: none"> Vytváří situace, ve kterých si dítě může zažít úspěch, povzbuzuje ho 								
<ul style="list-style-type: none"> Pomáhá dětem izolovaným 								
<ul style="list-style-type: none"> Podporuje a vede děti k samostatnosti 								
7. Učitelka dává dětem prostor pro vyjádření, naslouchá jim, poskytuje zpětnou vazbu, dbá, aby si děti naslouchaly navzájem:								
<ul style="list-style-type: none"> Přesměrovává otázky dětí na jiné děti – děti často reagují na sebe navzájem 								
<ul style="list-style-type: none"> Rozvíjí a podporuje dovednost ocenit se navzájem 								
<ul style="list-style-type: none"> Poskytuje dostatek času na přemýšlení a odpověď 								
<ul style="list-style-type: none"> Povzbuzuje děti ke kladení otázek a oceňuje chuť se ptát 								

• Nabízí činnosti, v nichž se děti učí rozlišovat a pojmenovávat své pocity a hovořit o nich					
• Zapojuje děti do rozhodování a umožňuje jim nést spoluodpovědnost za věci, které se jich týkají					
8. Učitelka zvládá chování ve třídě, které je chápáno jako dodržování dohodnutého řádu a pravidel chování					
• Při řešení rušivého chování jedná rázně, důsledně, ale současně s ohledem na důstojnost a vzájemný respekt					
• Rozvíjí dovednost spoluprvátet a respektovat pravidla a řád					
• Podporuje děti v ohleduplném, slušném a respektujícím chování					
• Upozorňuje dítě na konkrétní problémy v jeho chování					
• Při upevňování dodržování pravidel využívá pozitivní zpětnou vazbu – zaměřuje se především na pozitivní stránky (oceňování dětí, které pravidla dodržují)					
9. Učitelka diferencuje a individualizuje vzdělávání vzhledem k možnostem a potřebám jednotlivých dětí					
• Zadává úkoly různé náročnosti					
• Bere v úvahu individuální tempo					
• Zohledňuje rozdílné styly učení					
• Využívá problémové učení (nepředává hotové informace, obsah vzdělávání předkládá jako problém)					
10. Učitelka průběžně udržuje a podněcuje vnitřní motivaci dětí k učení					
• Propojuje učení s reálnými situacemi					
• Propojuje učení s osobními představami a prožitky dětí					
• Předkládá problémy k řešení					
11. Učitelka komunikuje s dětmi způsobem, který odpovídá jejich věku, kultivovaně, jasně, srozumitelně					
• Při komunikaci používá spisovnou češtinu					
• Vyjadřuje se jazykem srozumitelným pro děti (vyhýbá se zdobnělinám)					
• Využívá prostředky neverbální komunikace (např. při oceňování dětí)					
• Používá pozitivní komunikaci					
12. Učitelka hodnotí vzdělávací pokroky průběžně a vytváří prostor k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení dětí					
• Srozumitelně poskytuje dětem zpětnou vazbu					
• Při hodnocení se zaměřuje stejně na hodnocení pokroků jako nedostatků					
• Při hodnocení uplatňuje individuální normu dítěte – jeho pokrok					
• Využívá pozitivní hodnocení (zpětnou vazbu) a konkrétní popisný jazyk					
• Při sebehodnocení a vzájemném hodnocení vede děti, aby také používaly konkrétní popisný jazyk (úměrně svému věku a schopnostem)					
Poznámky k průběhu hospitace (sledované činnosti):					
Závěr, plán kroků do budoucna:					
Připomínky učitelky k hodnocení:					
Podpis učitelky:			Podpis hospitující:		

Hospitační záznamový arch pro činnosti asistenta pedagoga

Asistent pedagoga: Jméno a příjmení		
Dne:	Pracoviště:	Počet přítomných dětí:
Cíl hospitace: Viz vyznačené sledované činnosti		
Sledované činnosti: <ul style="list-style-type: none"> ▪ podpora smyslového vnímání, pozornosti, koordinace, myšlenkových operací, způsobů chování ▪ aktivizace izolovaných schopností ▪ rozvoj grafomotoriky ▪ systematicky asistuje pedagogovi při vzdělávací práci v oblasti společenského chování, základních pracovních, hygienických a jiných návyků: ▪ činností prohlubuje u dětí pracovní, hygienické a komunikační dovednosti a návyky ▪ záměrně procvičuje společenské chování dětí ▪ dbá na dodržování zásad osobní hygieny, v případě potřeby zajistí umytí znečištěných dětí ▪ procvičuje a upevňuje prvky sebeobsluhy, vede děti k samostatnosti ▪ aktivně doprovází děti při přesunech po škole ▪ aktivně asistuje při stolování ▪ aktivně sleduje vzhled ošacení a obuvi dětí, podává podnět k řešení pedagogům ▪ aktivně pomáhá dětem při úklidu a třídění školních pomůcek, potřeb i hraček ▪ dbá pokynů učitele, spolupracuje s ním, plní výchovně vzdělávací úkoly ▪ dbá pokynů učitele a zajišťuje tak plynulou vzdělávací práci, organizuje činnost dětí podle pokynů učitele ▪ vede předepsanou dokumentaci a administrativu spojenou s evidencí pedagogické činnosti 		
Průběh pedagogické činnosti asistentky:		
Osobnost AP:		
Organizace činností:		
Motivace a hodnocení:		
Interakce a komunikace:		
Pozitiva:		
Negativa:		
Závěry (doporučení):		
Připomínky k hodnocení a podpis hospitované:		
Podpis učitelky:		Podpis hospitující:

Krátkodobý plán

TŘÍDA:	Časové období:
PODTÉMA:	
TÉMA:	
BLOK:	
CÍLE A KONKRÉTNÍ ČINNOSTI A PŘÍLEŽITOSTI VEDOUcí K CÍLŮM	
<p>Dítě a jeho tělo: <i>(pohybové, manipulační a sebeobslužné činnosti, tělesná zdatnost, výchova ke zdraví, smyslový rozvoj, fyzická i psychická zdatnost, práce a praktické dovednosti)</i></p> <p><u>Cíle:</u></p> <p><u>Činnosti:</u></p> <p><u>Očekávané výstupy:</u></p>	
<p>Dítě a jeho psychika: <i>(dorozumívání, sdělování, řeč, jazyk, předměty a jejich vlastnosti, já – osobnost, právo být sám sebou apod., tvořivost estetická. prostorové a časové pojmy, lidé a jejich vlastnosti, city, vnímání, učení, poznávání, vůle, fantazie)</i></p> <p><u>Cíle:</u></p> <p><u>Činnosti:</u></p> <p><u>Očekávané výstupy:</u></p>	
<p>Dítě a ten druhý: <i>(vztahy mezi lidmi-utváření, posilování, kultivace, rodina, mateřská škola, pravidla chování – vztahů a vzájemné komunikace)</i></p> <p><u>Cíle:</u></p> <p><u>Činnosti:</u></p> <p><u>Očekávané výstupy:</u></p>	
<p>Dítě a společnost: <i>(sociálně kulturní oblast – společenství ostatních lidí, pravidla soužití, svět materiálních i duchovních hodnot, kultury a umění, tradice, občanské a morální návyky a postoje společné role, pravidla chování – mravní zásady, pracovní činnosti)</i></p> <p><u>Cíle:</u></p> <p><u>Činnosti:</u></p> <p><u>Očekávané výstupy:</u></p>	

Dítě a svět: (prostředí, v němž dítě žije – domov, doprava, příroda živá, neživá, látky a jejich vlastnosti, environmentální oblast)

Cíle:

Činnosti:

Očekávané výstupy:

Klíčové kompetence:

Práce s dětmi s odkladem školní docházky: (vychází z plánu práce s dětmi s OŠD, diagnostiky a individuálního plánu pro dítě s OŠD)

Práce s dítětem se SVP: (vychází z plánu práce s dítětem se SVP)

Individuální práce: (vychází z ročního plánu IP a diagnostiky)

Výuka českého jazyka u dětí s OMJ: (vyučování Spec.ped. - vychází z ročního plánu)*

Práce s dětmi s OMJ: (vychází z IP pro děti s OMJ)*

* nehodící se vymažte

Brainstorming: (nápady a náměty dětí)

PLÁNOVANÉ AKCE:

Příloha č. 14

Plán akcí na školní rok

Příloha č. 15

Plán EVVO na školní rok

Příloha č. 16

Charakteristiky tříd a jejich pedagogické zajištění

Příloha č. 17

Podtémata jednotlivých třídních vzdělávacích programů

Socio emoční výchova

Socio emoční výchova je důležitou součástí celkového rozvoje dítěte, která se zaměřuje na rozvoj jeho sociálních a emočních dovedností. Tato výchova pomáhá dětem porozumět vlastním emocím, rozpoznávat emoce druhých, budovat zdravé vztahy a efektivně komunikovat. V kolektivu vrstevníků se postupně učí rozpoznávat své i cizí emoce, ovládat se a omezovat se, chovat se skromně a vyjadřovat vděk, brát ohledy na druhé, komunikovat a spolupracovat s ostatními. Pod laskavým, ale důsledným vedením se děti doslova mění před očima.

Klíčové aspekty socio emoční výchovy:

- ✓ Sebepoznání – učíme děti rozpoznávat a pojmenovávat své emoce, což je základem pro jejich další rozvoj. Pomocí různých aktivit, jako jsou hry nebo diskuse, mohou děti lépe pochopit, co cítí a proč.
- ✓ Empatie – učíme děti vcítit se do pocitů a potřeb druhých, což je klíčové pro budování zdravých mezilidských vztahů. Děti se mohou učit empatii prostřednictvím příběhů, her a interakcí s vrstevníky
- ✓ Komunikační dovednosti – děti se učí, jak vyjadřovat své myšlenky a pocity, jak naslouchat druhým a jak efektivně komunikovat, což je zásadní pro úspěšné interakce s ostatními.

Strategie socio emočního rozvoje:

- ✓ Poznáváme emoce – když si děti udělají pořádek v tom, co cítí, mohou o svých emocích mluvit a učit se je zpracovávat. A když dokážou rozkódovat emoce druhých, mohou ke svému okolí přistupovat s empatií a respektem.
- ✓ Čteme příběhy – společné čtení dětských knížek, které jsou plné příběhů přátelství, budování pozitivních vztahů i umění vycházet s těmi, kteří nám nejsou dvakrát po chuti.
- ✓ Hrajeme si – úplně obyčejná hra může mít velký vliv na rozvoj sociálních dovedností.
 - **Deskové hry** učí děti střídat se, dodržovat pravidla a vypořádat se s nezdarem.
 - **Společné hraní** s autíčky nebo panenkami dává dětem prostor komunikovat ve skupině, sdílet nápady a hledat shodu na dalším scénáři hry.
 - **Pískoviště** je místo, kde se děti mohou dělit o hračky, střídat se v jejich používání, spolupracovat i řešit případné konflikty.
 - **Pěstujeme spolupráci a sounáležitost tak, že** do programu zařazujeme takové aktivity, při kterých děti mohou sdílet myšlenky a příběhy, nacházet podobnosti mezi sebou a ostatními a také vzájemně spolupracovat při hře nebo projektu. Učíme děti vděčnosti, laskavosti a rozvíjíme v nich i další socio emoční dovednosti. Např.:
 - **Kruh plný komplimentů** je hra, kdy každý postupně řekne něco hezkého o někom jiném v kruhu. Nezáleží, jestli je kompliment jednoduchý („*Máš hezké tričko.*“), nebo složitější („*Líbí se mi, jaké kreslíš obrázky.*“), cílem je především ocenit druhého.
 - **Laskavý kalendář** je aktivita, kdy vytvoříme týdenní kalendář a do každého políčka od pondělí do pátku zapíšeme úkol k procvičování laskavosti. Může to být cokoli – poděkovat, podělit se o sladkost, pochválit kamaráda apod. Ráno dětem úkol přečteme a požádáme je, aby ho do odpoledne zkusily splnit. Druhý den potom společně diskutujeme, jak se u úkolu cítily.

Upevňování prosociálního chování

Aktivita, které pomohou dětem lépe chápat sociální interakce a rozvíjet důležité dovednosti pro budoucí vztahy, rozvíjejí jejich sociální dovednosti a podporují zdravé vztahy s vrstevníky.

- **Modelování chování:** Učitelé sami ukazují prosociální chování, jako je laskavost, empatie a spolupráce. Ukazují dětem, jak správně komunikovat a vyjadřovat empatii. V praxi předvádějí, jak reagovat na potřeby ostatních a jak řešit konflikty. Děti se učí napodobováním.
- **Positivní posilování:** Odměňujeme děti za prosociální chování, například pochvalou nebo malými odměnami. To pomáhá posilovat jejich motivaci k takovému chování.
- **Rituály a tradice:** Vytváříme ve třídě rituály, které podporují komunitu a sounáležitost, jako jsou společné oslavy nebo pomoc druhým.
- **Řešení konfliktů:** Učíme děti, jak konstruktivně řešit konflikty a problémy. Podporujeme je v tom, aby hledaly kompromisy a naslouchaly jeden druhému.
- **Kooperativní hry:** Hrajeme hry, které vyžadují a podporují spolupráci a týmovou práci. Například stavění věží z kostek, kde musí děti komunikovat a plánovat. Zapojujeme děti do projektů, kde musí spolupracovat nebo si vzájemně pomáhat (například dramatizace, zahradničení nebo umělecké projekty). Tyto aktivity pomáhají dětem pochopit význam spolupráce.
- **Hraní rolí:** Umožňujeme dětem hrát si na různé role (např. rodina, obchod) a situace, aby si mohly vyzkoušet prosociální chování v praxi. Pomáhá to rozvíjet empatii a porozumění různým perspektivám.
- **Sociální příběhy:** Vyprávíme příběhy, které ilustrují sociální situace a diskutujeme, jak je řešit. Ptáme se, jak by se děti cítily v dané situaci.
- **Diskuse o emocích:** Pomáháme dětem rozpoznávat a vyjadřovat své emoce a pocity ostatních. Používáme obrázky, knihy, filmy a příběhy k ilustraci různých situací a reakcí, jako výchozí bod pro diskuzi o pocitech postav a jejich reakcích.
- **Reflexe:** Po aktivitách si s dětmi povídáme o tom, co prožily, co se naučily a jak se cítily. Pomáhá to upevnit porozumění sociálním situacím.
- **Empatické poslouchání:** Učíme děti aktivně naslouchat, klást otázky a projevovat zájem o názory a pocity druhých.
- **Diverzita a respekt:** Vysvětlujeme dětem význam respektu k různým kulturám a zvyklostem. Ukazujeme jim, jak se lišíme a co nás spojuje.
- **Spolupráce s rodiči:** Zapojujeme rodiče do procesu upevňování prosociálního chování. Sdílíme s nimi tipy, jak mohou podporovat podobné hodnoty doma.
- **Formou individuální práce (spíše u starších předškoláků):** Individuální diskuze o emocích nad obrázky, sociální příběhy.

Zásady přístupu k dětem s PAS v rámci vzdělávacího procesu

- **Poruchy autistického spektra**

Poruchy autistického spektra (dále jen „PAS“) jsou skupinou poruch, které se diagnostikují na základě projevů chování. V praxi se stále můžeme setkat s označením pervazivní (všepromikající) vývojové poruchy a s vydělováním jednotlivých diagnostických kategorií, mezi které jsou řazeny mj. dětský autismus, atypický autismus, Rettův syndrom, Aspergerův syndrom, jiné pervazivní vývojové poruchy, pervazivní vývojová porucha nespecifikovaná.

Základní diagnostická triáda PAS zahrnuje různou míru narušení v těchto oblastech:

- *sociální interakce a sociální chování;*
- *verbální i neverbální komunikace;*
- *oblast představivosti a hry, omezených vzorců chování, zájmů nebo aktivit.*

Chování a projevy každého dítěte, žáka, studenta (dále jen „dítě“) s PAS mohou být značně různorodé. Některé schopnosti a dovednosti mohou odpovídat věku, jiné jsou výrazně opožděné nebo nerozvinuté. U dětí s PAS se lze setkat s různou úrovní intelektových schopností (mentální retardace; průměrné intelektové schopnosti s nerovnoměrným vývojem; nadprůměrné nadání), je tedy důležité individualizovat přístup ke vzdělávání pro každého dítěte.

1.1 Specifika v sociální interakci a sociálním chování

U jedinců s PAS shledáváme problémy v porozumění sociálním situacím nebo sociálním vztahům. Setkáváme se s různým stupněm zájmu o sociální kontakt (např. děti mazlivé; pasivní; netečné; aktivní; zdrženlivé; nejisté a neschopné přiměřeně navázat kontakt; fixované na blízké osoby). Zároveň platí, že se tito jedinci často nedostatečně orientují v důsledku specifických problémů v mezilidských vztazích a sociálních situacích, nedokáží dobře porozumět verbální i neverbální komunikaci, mají problémy s neustálými změnami. To vede k tendenci ritualizovaného chování s prvky stereotypie (např. potřeba jíst stále stejné jídlo; dodržovat stále stejnou trasu cesty), což se následně odráží v jejich chování. V neposlední řadě je třeba zohlednit i odlišnosti v porozumění emočního prožívání vlastního i druhých lidí. Jedinci s PAS mají velké obtíže s empatií (vcítění se do prožívání druhých), což může vést k problémům v pochopení příčin a záměrů chování druhých lidí.

1.2 Specifika ve verbální i neverbální komunikaci

Jedinci s PAS vykazují různé obtíže v komunikaci a vývoji řeči (mutismus; dysfázii; echolálii; verbalismus; agramatismus; ulpívání na tématu hovoru; repetitivní doptávání), ale také rozvinutou slovní zásobu včetně jazykového nadání nebo naopak úplnou absenci řeči. Často se setkáváme s tím, že i když je řeč rozvinuta, objevují se problémy v komunikaci (např. dítě verbálně komunikuje, ale nedokáže sdělit svá přání, pocity; není schopen užívat neverbální komunikační prostředky, jako např. výraz obličeje, oční kontakt, postoj těla či gesta).

Primárně je tedy důležité zaměřit se na rozvoj tzv. funkční komunikace, aby dítě dokázalo komunikovat své potřeby, a současně bylo zřejmé, že rozumí sdělení pedagoga nebo jiných dospělých osob. Je možné využívat různé metody alternativní a augmentativní komunikace.

1.3 Specifika v oblasti představivosti a hry, chování (repetitivní vzorce chování), zájmů nebo aktivit

Menší flexibilita myšlení, problémy v oblasti představivosti ovlivňují oblast zájmu, her a aktivit, která bývá u dětí s PAS narušena. Častým projevem jsou neobvykle silné či zvláštní zájmy (např. oblíbené předměty, hračky; činnosti; pohádky; televizní reklamy; témata), omezená schopnost spontánně sdílet s ostatními vrstevníky radost a zájmy či rigidní a kompulzivní chování. Četnost takového chování se zvyšuje při nadměrné stresové zátěži či emočně náročných situacích (i při projevech radosti). Setkáváme se také se stereotypními nebo repetitivními motorickými pohyby (např. poskakování; mávání rukama; kývání tělem; kroucení prstů před obličejem).

1.4 Specifika v oblasti smyslové percepce

Ač se tato specifika nezařazují do základní diagnostické triády, jsou dalším významným faktorem, který může ovlivnit začlenění dítěte s PAS do běžné třídy (např. hypersenzitivita na zvuky, vůně, chutě nebo taktilní podněty). Např. hlasité zvuky mohou u dětí vyvolávat až fyzickou bolest, setkáváme se s nesnášenlivostí k určitým druhům materiálů nebo i určitým typům jídla. Na druhou stranu mohou mít někteří jedinci zvýšený práh bolesti, nemusí reagovat na bolest, zranění. Objevuje se také zraková fascinace světly nebo pohybem.

2. Zásady přístupu při výchově a vzdělávání dětí s PAS

- **Zásada přesnosti, jasnosti instrukcí a zajištění předvídatelnosti**
Většina dětí s PAS potřebuje větší míru struktury prostředí a činností, aby mohla kvalitně a srozumitelně pracovat. Předvídatelnost a pravidelnost denních činností je pro děti s PAS, pro které je charakteristická potřeba určité míry ritualizace, zárukou vykonávání rutinních činností.
- **Zásada strukturování pracovního dne a činností**
Pro děti s PAS mohou být důležitým pomocníkem plány dne, psané připomínky a pravidla, popisy školních situací.
- **Zásada jasné a konkrétní motivace**
Děti s PAS musí rozumět smyslu vykonávaných činností. Sociální motivace zpravidla nefunguje, vzhledem k omezené schopnosti empatie. Pokud jsou žáci pro vykonávané činnosti vhodně motivováni, je možné udržet jejich pozornost a soustředění na práci. Při ztrátě motivace rapidně klesá i schopnost soustředění. Jak již bylo uvedeno, motivace by měla být konkrétní, dosažitelná a jasně vztažená k vykonávané činnosti.
- **Zásada klidného a empatického přístupu**
S ohledem na specifika v chování a komunikaci dětí s PAS (např. nevhodné poznámky; netaktní přímočarost; otázky mimo kontext; banální výroky; úzkostné reakce při setkáních s novými lidmi; vulgární vyjadřování; odborné otázky) je nezbytné reagovat na uvedené projevy s pochopením.
- **Zásada dodržování časové souslednosti úkolů**
Činnosti realizované s dětmi s PAS by měly probíhat podle pravidel zřejmých dětem, neboť jestliže se často mění plánované činnosti a nerespektují se stanovená pravidla, dochází u dětí k nejistotě. V případě, že je třeba změnit původně nastavený harmonogram a postup práce, je nezbytné změnu dítěti vysvětlit. Pokud je potřeba, můžeme využít i formu vizualizované informace.
- **Zásada vyšší míry vizuální podpory**
Vizuální podpora pomáhá většině dětí při učení a vstřebávání nových informací. Pro většinu dětí s PAS je vizuální informace nezbytnou podporou pro pochopení významu předávané informace.
- **Zásada posilující koncentraci pozornosti**
Při zvýšeném motorickém neklidu lze umožnit dítěti s PAS manipulaci s předmětem, nebo realizovat činnost, která neruší ostatní a dítěti umožňuje soustředění, jako je např. mačkáací míček, provázek, gumička. Je dobré podporovat také aktivity, které žákovi s PAS umožní střídání pohybu v hodině, jako je např. rozdávání papírů a sbírání sešitů. Pro zlepšení kvality pozornosti je důležité pravidelné a vyvážené střídání odpočinku a činnosti.
- **Zásada srozumitelného nastavování sociálně komunikačních pravidel a zvládání situací, které vyžadují praktickou zkušenost.**
U dětí s PAS sledujeme odlišnosti v oblasti komunikace. Je důležité vědět, jaký způsob komunikace žák upřednostňuje, jaké je jeho porozumění řeči. Dochází také k odlišnému chápání některých projevů v komunikaci, zvláště pak ironie, sarkasmu či metafory.
- **Zásada střídání pracovních činností a odpočinku**
Možnost odpočinku a relaxace je důležitá pro prevenci vzniku nežádoucího chování či vzniku afektu způsobeného únavou a „přetažením“, tlakem na výkon, protože navozuje zklidnění a předchází stresu. Pro odpočinek žáka je vhodné vymezit konkrétní prostor i čas.

3. Spolupráce škola – zákonný zástupce žáka – odborní pracovníci

Pro úspěšnou spolupráci je nutné nastavení a využívání vzájemné informovanosti aktérů zapojených do vzdělávacího procesu dítěte s PAS (např. pedagog; asistent pedagoga; zákonný zástupce; speciální pedagog MŠ).

Doporučený postup školy pro prevenci vzniku problémových situací u žáků s PAS

Škola by měla znát specifika v chování dítěte a reflektovat je v rámci fungování třídy a školy (např. při výběru konkrétní třídy dítěte; zavedení vizualizačních prvků pro zlepšení orientace ve škole). Na základě doporučení ŠPZ a dohody se zákonnými zástupci dítěte by měly být identifikovány oblasti či projevy v chování, které mohou v kontextu školy působit jako nestandardní, nežádoucí či problémové.

Při výchovných postupech u dětí s PAS je důležité si uvědomit, že jejich chování může plnit různé funkce, které pro nás mohou být vodítkem v dalším postupu. Zároveň je třeba mít na paměti, že součástí PAS není automaticky autoagresivní či agresivní chování.

Dále by mělo být stanoveno, jaké projevy v chování jsou pro dítě charakteristické, které projevy v chování budou v rámci školy tolerovány (typicky např. stereotypie v chování nezbytná pro základní pocit bezpečí dítěte, např. nošení oblíbeného předmětu do školy; možnost odpočinku mimo třídu; umožnění objetí učitele v rámci rituálu vítání a loučení), a ve kterých případech se jedná o chování v prostředí školy problémové (např. vykřikování vulgarismů; házení předměty; nedodržování osobní zóny při sociálním kontaktu). U takového chování by měl být stanoven intervenční postup, jak s daným chováním pracovat, tedy měly by být jasně dané konkrétní strategie (např. ignorování; posilování žádoucího chování; způsob komunikování

zpětné vazby) vycházející z doporučení ŠPZ, zkušenosti zákonných zástupců dítěte a třídního učitele (či dalších pedagogických pracovníků, např. asistenta pedagoga).

4. Zajištění bezpečnosti a zdraví– krizový plán

Dle § 22b školského zákona je povinností pedagogického pracovníka vykonávat pedagogickou činnost v souladu se zásadami a cíli vzdělávání; chránit a respektovat práva dítěte, žáka nebo studenta; chránit bezpečí a zdraví dítěte, žáka a studenta a předcházet všem formám rizikového chování ve školách a školských zařízeních; svým přístupem k výchově a vzdělávání vytvářet pozitivní a bezpečné klima ve školním prostředí a podporovat jeho rozvoj; zachovávat mlčenlivost a chránit před zneužitím osobní údaje, informace o zdravotním stavu dětí, žáků a studentů a výsledky poradenské pomoci školského poradenského zařízení a školního poradenského pracoviště, s nimiž přišel do styku; poskytovat dítěti, žáku a studentovi nebo zákonnému zástupci nezletilého dítěte nebo žáka informace spojené s výchovou a vzděláváním.

Krizový plán

Krizový plán vytváříme pouze u dětí, u nichž existuje důvodný předpoklad, že mohou vzniknout situace ohrožující zdraví či život dítěte/děti, např. opakované agresivní či autoagresivní afektivní stavy. Měl by obsahovat postupy, které přesně řeší individuální krizové situace, jež mohou nastat. Postupy by měly být jasné a závazné pro každého pracovníka školy a určující konkrétní kompetence a odpovědnost jednotlivých zaměstnanců. Krizový plán by měl obsahovat popis konkrétních kroků při vzniku situací, ve kterých by mohlo dojít k ohrožení zdraví či života žáka/žáků, vymezení kompetencí a odpovědnosti jednotlivých zaměstnanců, včetně přesného stanovení podmínek, kdy a za jakých okolností škola žádá o pomoc jiné odborníky, např. Zdravotnickou záchrannou službu.

V případě agresivního chování dítěte

snažíme se zajistit bezpečí ostatním žákům (zajistíme odchod dítěte s PAS × ostatních dětí ze třídy), na dítě v akutním afektivním stavu hovoříme klidným hlasem (v případě, že dítě reaguje negativně, nekomunikujeme s ním), popisujeme situaci, snažíme se ho uklidnit, odstraníme z dosahu dítěte nebezpečné předměty (např. židle, nůžky);
přivoláme pomoc alespoň jednoho dalšího dospělého, prostřednictvím mobilního telefonu, s pomocí dalších dospělých osob;
stále se snažíme dítě verbálně uklidnit, pomalu se k němu přibližujeme, ale pouze do bezpečné vzdálenosti. Je také vhodné udržet mezi žákem a námi ochrannou bariéru (např. stoleček);
pokud dítě na uklidňování reaguje, můžeme se k němu dále přibližovat, přičemž stále hovoříme klidným hlasem a uklidňujeme ho (vždy je třeba vzít v úvahu fyzickou sílu žáka, která se v situaci afektu násobí);
snažíme se, aby se dítě posadilo např. na zem, na židli, na koberec a pokračujeme v jeho zklidňování;
pokud afekt stále trvá, udržujeme bezpečný odstup, hlídáme, aby si dítě neublížilo, zajišťujeme prostor (např. u oken), verbálně ho uklidňujeme a čekáme na pomoc dalšího dospělého;
kontaktujeme zákonné zástupce dítěte, v případě potřeby Zdravotnickou záchrannou službu, při agresí vůči druhým osobám i Policii ČR (ve zvlášť závažných případech).

PLÁN A – ODVEDENÍ ŽÁKA:

vyučující zajistí bezpečnost dětí ve třídě a podle předem nastavených pravidel v Krizovém plánu požádá o spolupráci další pedagogické pracovníky tak, aby bylo možné převést žáka v akutní krizi do klidného a bezpečného prostředí,
vyučující vyčká momentu uklidnění dítěte. Následně uplatňuje prvky motivace ke znovunavrácení dítěte do výchovně vzdělávacího procesu, případně při přetrvávajícím afektu je informován zákonný zástupce žáka nebo je zavolána Zdravotnická záchranná služba.

PLÁN B – ODVEDENÍ TŘÍDY:

v případě, že chování dítěte s PAS je natolik ohrožující, že není možné jeho převedení do jiného prostoru školy, vyučující opět zajistí spolupráci s určenými pedagogickými pracovníky školy dle pravidel nastavených v Krizovém plánu a zajistí bezpečné přesunutí dětí třídy do náhradních prostor, pokračuje snaha o zklidnění dítěte, pokud se zklidnění dítěte nedaří, je třeba upozornit zákonného zástupce, případně požádat o odbornou pomoc (Zdravotnická záchranná služba).

V případě autoagresivního chování dítěte (např. kousání se; bouchání se do hlavy; bití hlavou o stěnu/o zem; vytrhávání si vlasů):

snažíme se zajistit bezpečí ostatním dětem (zajistíme odchod dětí ze třídy). Na dítě v akutním afektivním stavu hovoříme klidným hlasem, snažíme se ho uklidnit;
přivoláme pomoc alespoň jednoho dalšího dospělého prostřednictvím mobilního telefonu, s pomocí dalších dospělých osob;

stále se snažíme dítě verbálně uklidnit, pomalu se přibližujeme k dítěti (do bezpečné vzdálenosti), snažíme se autoagresivní chování zastavit (vždy je třeba nutné vzít v úvahu fyzickou sílu dítěte, která se v situaci afektu násobí), např. vzít dítě za ruce, navázat oční kontakt, nabídnout alternativu (změnu situace); v případě velké fyzické síly čekáme na pomoc dalšího dospělého; kontaktujeme zákonné zástupce dítěte, v případě potřeby Zdravotnickou záchrannou službu, při agresi vůči druhým osobám i Policii ČR (ve zvlášť závažných případech).

V případě vzniku rizikové situace mimo budovu školy (např. vycházka; školní akce):

povinností pedagogického pracovníka je chránit bezpečí a zdraví dítěte i mimo budovu školy/školského zařízení, kdy provádění této zásady má svůj odraz ve školském zákoně a dalších prováděcích předpisech. Pedagogický pracovník by měl při mimoškolních akcích zohlednit specifika projevů dítěte s PAS (např. pro některé žáky s PAS může být cestování v MHD v dopravní špičce spouštěčem problémového chování); jestliže přeci jen dojde ke krizové situaci, snažíme se zajistit bezpečí ostatním dětem, dítě s PAS se snažíme verbálně uklidňovat, zastavit ho, přimět ho, aby se posadil, fyzicky blokuje cestu k silnici a dalším nebezpečným místům (např. vodní plocha, koleje);

je také vhodné zajistit, aby se do řešení situace nezapojovali kolemjdoucí a ostatní neznámé/nepoučené osoby;

čekáme, až afekt u dítěte s PAS zeslábně, informujeme o situaci školu a zákonné zástupce žáka, dohodneme se na dalších krocích;

v případě, že je situace i nadále vážná, kontaktujeme Zdravotnickou záchrannou službu, při agresi vůči druhým osobám i Policii ČR (ve zvlášť závažných případech).

PLÁN C – SCÉNÁŘ MIMOŠKOLNÍCH AKCÍ:

pokud se dítě účastní mimoškolní akce (např. divadelní představení; výstavy; besedy; návštěva knihovny; školní výlety; exkurze), musí být o času konání, průběhu a náplni včas informován samotné dítě i jeho zákonný zástupce. Mimoškolní akce se dítě účastní po vzájemné domluvě třídního učitele a zákonného zástupce, s přihlédnutím ke specifickým projevům žáka s PAS v chování, k aktuálnímu stavu dítěte a charakteru akce;

po dobu mimoškolní akce se pedagogický pracovník věnuje zejména zabezpečení bezpečí dítěte s PAS i ostatních žáků, snaží se předcházet krizovým situacím;

v případě problémového chování realizuje pedagogický pracovník krizový scénář dle pravidel popsaných v Krizovém plánu, případně postupuje obdobně jako v plánu A. Každá taková situace by měla být následně zaznamenána, měly by být zachyceny její příčiny, průběh a postupy při řešení, zároveň by se mělo zaznamenat, zda a případně co napomohlo k řešení situace.

5. Desatero pro školy aneb „Do školy poprvé přichází žák s PAS“

- **Informace** – seznámení učitelů, dalších pedagogických pracovníků školy s problematikou poruch autistického spektra v celé její šíři.
- **Rodina** – vhodné je navázat úzkou spoluprací s rodinou dítěte s PAS ještě před zahájením vzdělávání žáka (zaměřit se např. na charakteristiku dítěte; jeho silné a slabé stránky; specifika v chování; dosavadní průběh vzdělávání; poradenskou podporu v ŠPZ), nastavit spolupráci a průběh péče o dítě s PAS (např. pravidelný kontakt s rodinou; výměna informací o práci se žákem ve škole a v domácím prostředí; snaha o jednotný přístup; využívání stejných metod).
- **Prostředí školy** – po dohodě se zákonnými zástupci dítěte stanovujeme postup, jak seznámit spolužáky a další pracovníky školy se specifiky dítěte. Je důležité podávat srozumitelné a konkrétní informace k danému dítěti s PAS, ne pouze obecné. Je vhodné zařadit programy práce se třídou, které umožní lepší seznámení se dětmi třídy navzájem.
- **Doporučení ŠPZ** – naplňování doporučení uvedených v Doporučení pro vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami. Spolupráce se školským poradenským zařízením, spoluúčast při průběžném vyhodnocování poskytování podpůrných opatření.
- **Koordinátoři PAS** – v každém kraji působí krajský koordinátor péče o děti s PAS v oblasti školství, který má přehled o poskytovaných službách a možnostech podpory pro tyto žáky v daném kraji. Seznam koordinátorů je uveřejněn na webových stránkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy či Národního ústavu pro vzdělávání a je i součástí příloh tohoto metodického doporučení.
- **Respekt k individualitě** – úkolem školy je respektovat specifika každého dítěte a zajistit průběh vzdělávání v souladu se vzdělávacími potřebami žáka, současně vytvářet stabilní, vstřícné prostředí, ve kterém se budou všechny děti cítit bezpečně.
- **Komunikace** – podporovat rozvoj verbální i neverbální komunikace. Většina dětí s PAS má významné deficity v komunikaci. Neverbální komunikace nemusí být čitelná, děti s PAS mohou mít i osobitý komunikační styl. Pro děti s PAS může být obtížné porozumění zejména nejednoznačným

otázkám, složitým a dlouhým souvětím, ironii, sarkasmu, nadsázce. Řada dětí s PAS využívá i různé systémy znakování.

- **Předvídatelnost** – pro některé děti s PAS jsou důležitá konkrétní, přesná sdělení (např. co; kdy; kde; jak; v jakém pořadí). Pro většinu dětí s PAS je nezbytné informace spojovat s vizualizací.
- **Motivace** – dítě s PAS musí rozumět smyslu vykonávané činnosti. Důležité je stanovit individuální motivaci pro konkrétního žáka a následně ji ve spojení s realizovanými činnostmi pozitivně posilovat, propojovat i se systémem odměn.
- **Tolerantní a empatický přístup** – porucha autistického spektra může způsobit nestandardní projevy v chování, které je třeba brát na vědomí a přehnaně na ně neupozorňovat. Znevýhodnění není důvodem k bezbřehé akceptaci všech projevů chování dítěte. Je třeba definovat projevy chování, které se budou v rámci školy tolerovat, vzhledem k tomu, že vyplývají z podstaty PAS. Důležité je předcházení vzniku nežádoucího chování a nastavení intervenčního postupu pro případy, kdy takové chování nastane.

6. Desatero komunikace se žákem s PAS ve škole

- **Zohlednit zkušenosti zákonného zástupce a nejbližšího okolí dítěte s PAS** – pro nastavení přístupu a komunikace s dítětem v průběhu jeho vzdělávání je velmi důležité vycházet ze zkušeností jedinců z nejbližšího okolí dítěte (např. zákonných zástupců žáka, rodinných příslušníků).
- **Respektovat specifika v navazování a udržení očního kontaktu** – u dětí s PAS může být oční kontakt vyhýbavý či ulpívavý, pro některé děti s PAS je důležitější obsah sdělení než udržování očního kontaktu. Dítě s PAS může rozrušit i vzdálený oční kontakt – při současném hovoru pedagoga s jinou osobou.
- **Dodržovat osobní zónu jedince** – pro některé děti s PAS je obtížné zachovat během konverzace přiměřenou vzdálenost od komunikačního partnera. Děti s PAS často nejsou schopni vyhodnotit, nakolik vstupují do jeho osobní zóny (lze využít vizualizace např. pomocí položeného archu papíru na podlaze – „podsedák“ při sezení na koberci). Dodržování osobní zóny by mělo být oboustranné. V případě potřeby je možné dítě s PAS navést k udržení osobní zóny. U sensoricky citlivých jedinců je potřeba přihlídnout k jejich specifickým (např. doteky; intenzita hlasu).
- **Vzít v úvahu případné zvláštnosti v řeči** – např. zvýšené či snížené tempo řeči, hlasitost, zvláštní vyjadřování, specifika v intonaci, echolálie, verbalizace. U některých dětí expresivní řeč zcela chybí nebo ji funkčně nevyužívají.
- **Neodsuzovat způsob komunikace upřednostňovaný dítětem a nestandardní projevy chování** – např. motorický neklid; nepřiměřená gestikulace; grimasování; nezdvořilost (např. nepozdraví; nepoděkuje); nevhodné komentování určitých skutečností; používání vulgarismů. Nastavte dítěti s PAS jasné hranice a vysvětlíte, proč a v jakých situacích je určité chování akceptováno, či nikoliv. Nevhodné chování dítěte s PAS klidným hlasem, gestem odmítněte.
- **Mluvit přiměřeně hlasitě, konkrétně, jednoznačně, stručně, zachovávat klidný tón** – pro dítě s PAS je důležité vědět CO, JAK, KDE, KDY, KDO a PROČ. Problematické může být používání ironie, dvojsmyslů či jazykových hříček v komunikaci. Mnohé děti s PAS jim nerozumí nebo je chápou doslovně, což vede k neočekávaným reakcím. Neměli bychom také dávat najevo překvapení z odlišného způsobu myšlení.
- **Podle potřeby usměrňovat průběh konverzace** – seznámit dítě s průběhem konverzace, vysvětlit mu, co je jejím hlavním tématem. Děti s PAS mají tendenci odbíhat od tématu hovoru ke svým oblíbeným tématům, ulpívat na detailech. Pokud má dítě s PAS nutkavou potřebu nadále hovořit, je třeba vymezit čas pro jeho sdělení, poté se vrátit zpět k původnímu tématu.
- **Zeptat se, pokud nerozumíte obsahu sděleného** – taktně se dítěte s PAS doptejte, pokud nevíte, co chtěl sdělit. Nehovořte o dítěti s PAS před ním, ale obraťte se přímo na něj.
- **V případě obtíží s porozuměním využívat vizuální podporu** – u některých dětí s PAS se setkáváme s významnými problémy v porozumění řeči. V takovém případě je dobré využívat vizuální podporu, např. obrázky, grafy, symboly, piktogramy, sociální příběh, časový plán.
- **Shrnutí a adresnost sdělovaného obsahu, zdůraznění důležitých bodů** – některé děti s PAS obtížně rozlišují podstatné informace od nepodstatných. Příliš mnoho informací je může zahltnout a nemusí vést k pochopení. Při nepochopení frontálních instrukcí je u některých dětí potřeba sdělení směřovat konkrétně k jejich osobě a ověřit si, zda dítě správně porozumělo sdělení